

DECIZIE

13 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Iuliana Oprea, Ala Cobăneanu, Dumitru Mardari, Galina Stratulat

examinând recursul declarat de către administratorul societății pe acțiuni „Electrosistem”, Dumitru Bezdîga,

în pricina civilă la cererea introductivă depusă de societatea cu răspundere limitată „Ruvela” cu privire la intentarea procesului de insolabilitate în privința sa, și a societății pe acțiuni „Electrosistem”, cu privire la separarea bunului din masa debitoare a societății cu răspundere limitată „Ruvela”,

împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2015 prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă

La 18 mai 2014 societatea cu răspundere limitată „Ruvela” a depus la Curtea de Apel Chișinău cerere introductivă privind intentarea procedurii de insolabilitate în privința sa.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2014 s-a admis spre examinare cererea introductivă depusă de societatea cu răspundere limitată „Ruvela”.

S-a numit în calitate de administrator provizoriu întreprinderea individuală „Bunescu Oleg”.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2014 s-a intentat procesul de insolabilitate prin faliment simplificat în privința societății cu răspundere limitată „Ruvela”, fiind desemnat în calitate de lichidator întreprinderea individuală „Bunescu Oleg”.

La 21 septembrie 2015 societatea pe acțiuni „Electrosistem” a depus la Curtea de Apel Chișinău cerere cu privire la separarea bunurilor din masa debitoare a societății cu răspundere limitată „Ruvela”.

În motivarea cererii societatea pe acțiuni „Electrosistem” a invocat că în baza contractelor de leasing financiar nr.03/09 și nr.04/09 din 13 ianuarie 2009 și a actelor de primire-predare a obiectelor de leasing din 13 ianuarie 2009 a transmis societății cu răspundere limitată „Ruvela” două autoturisme noi de model „BRILLIANCE BS6”, numerele de înmatriculare COB 221 și COB 219 cu valoarea inițială de 327750 lei, cu drept de răscumpărare pe o perioadă de 36 luni.

Societatea cu răspundere limitată „Ruvela” s-a obligat să achite ratele lunare de leasing în mărime de 10564,20 lei conform graficului de achitare ce constituie anexe la contractele de leasing.

La situația din 01 noiembrie 2014 societatea cu răspundere limitată „Ruvela” a acumulat o datorie la plățile de leasing în sumă totală de 268169,88 lei.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2014 s-a constatat insolvabilitatea societății cu răspundere limitată „Ruvela”, s-a inițiat procedura simplificată a falimentului și dizolvarea acesteia.

La 17 februarie 2015 s-a adresat lichidatorului societății cu răspundere limitată „Ruvela” – Bunescu Oleg cu cerere, prin care a solicitat separarea bunurilor din masa debitoare, însă prin notificarea nr.87 din 29 martie 2015 cererea a fost respinsă.

Consideră că obiectele de leasing și anume: autoturismul de model „BRILLIANCE BS6”, anul producerii 2008, numărul motorului 4G63S4MSDB2217, numărul caroseriei LSYYBACB17K001222, numărul de înmatriculare COB 221 și autoturismul de model „BRILLIANCE BS6”, anul producerii 2008, numărul motorului 4G63S4MSDB2165, numărul caroseriei KSYYBACB17K001236, numărul de înmatriculare COB 219 nu pot fi incluse în masa debitoare a societății cu răspundere limitată „Ruvela”, deoarece aceste bunuri îi aparțin cu drept de proprietate.

Cere societatea pe acțiuni „Electrosistem” separarea bunurilor indicate din masa debitoare a societății cu răspundere limitată „Ruvela” cu transmiterea lor în proprietatea sa.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 octombrie 2015 cererea societății pe acțiuni „Electrosistem” privind separarea bunului din masa debitoare a societății cu răspundere limitată „Ruvela” s-a scos de pe rol.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 18 noiembrie 2015 s-a casat încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 octombrie 2015, cu restituirea pricinii la rejudecare.

Prin hotărârea din 14 decembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău, cererea creditorului chirografar societatea pe acțiuni „Electrosistem” a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 28 decembrie 2015, prin intermediul Curții de Apel Chișinău societatea pe acțiuni „Electrosistem” a depus cerere de recurs împotriva hotărârii din 14 decembrie 2015, solicitând casarea hotărârii cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 29 ianuarie 2016 cererea de recurs declarată de administratorul societății pe acțiuni „Electrosistem”, Dumitru Bezdîga a fost restituită în conformitate cu art. 438 alin. (2) CPC, cu toate actele anexate, deoarece contrar prevederilor art. 437 alin. (2) CPC a fost declarată fără a fi însoțită de dovada de plată a taxei de stat în mărime de 4916 lei.

La 15 februarie 2016 administratorul societății pe acțiuni „Electrosistem”, Dumitru Bezdîga a declarat recurs împotriva hotărârii din 14 decembrie 2015, solicitând repunerea în termen a cererii de recurs, casarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2015 cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea cererii de recurs a indicat că hotărârea contestată este neîntemeiată și emisă cu încălcarea esențială a normelor de drept material aplicarea eronată a acestora și cu aplicarea unei legi care nu trebuia aplicată.

A mai indicat recurentul că, potrivit pct. 4.1.5 din contractele de leasing financiar nr. 03/09 și nr. 04/09 din 13 ianuarie 2009, părțile au convenit că, locatorul

are dreptul în cazul în care locatarul încalcă în mod esențial clauzele contractului să ceară, achitarea integrală și înainte de termen a tuturor ratelor de leasing cu restituirea obiectelor de leasing.

La fel, a invocat recurentul prevederile art. 12 alin. (1) lit. c) din Legea cu privire la leasing nr. 59 din 28 aprilie 2005, care stabilește că locatorul are dreptul să ceară achitarea integrală și înainte de termen a ratelor de leasing ori să rezilieze contractul, cu reparația pagubelor și/sau cu restituirea bunului, în cazul în care locatarul încalcă în mod esențial clauzele contractului.

Or, conform prevederilor legale citate și circumstanțelor de fapt supra enunțate, în urma neexecutării clauzelor contractuale de către societatea cu răspundere limitată „Ruvela”, societatea pe acțiuni „Electrosistem” are dreptul să solicite achitarea integrală și înainte de termen a tuturor ratelor de leasing și restituirea proprietarului de drept a obiectelor de leasing.

Astfel, indică recurentul că, conform art. 17 alin. (2) lit. c) din Legea cu privire la leasing nr. 59 din 28 aprilie 2005, locatorul are dreptul la revendicarea incontestabilă a bunului dat în leasing în cazul în care locatarul nu achită rata de leasing mai mult de 30 de zile calendaristice de la scadența stabilită în contractul de leasing.

A mai indicat recurentul că, art. 16 alin. (2) din Legea supra enunțată, stabilește că, este interzisă urmărirea, pentru datoriile locatarului, a bunului dat acestuia în bază de contract de leasing. Dreptul de proprietate al locatorului asupra bunului transmis locatarului în baza de contract de leasing se recunoaște și în caz de insolvabilitate a locatarului.

În contextul normelor citate, indică recurentul că obiectele de leasing și anume: autoturismul de model „BRILLIANCE BS6”, anul producerii 2008, numărul motorului 4G63S4MSDB2217, numărul caroseriei LSYYBACB17K001222, numărul de înmatriculare COB 221 și autoturismul de model „BRILLIANCE BS6”, anul producerii 2008, numărul motorului 4G63S4MSDB2165, numărul caroseriei KSYYBACB17K001236, numărul de înmatriculare COB 219 nu pot fi incluse în masa debitoare a societății cu răspundere limitată „Ruvela” or, acestea aparțin cu drept de proprietate societății pe acțiuni „Electrosistem”.

La fel, a invocat recurentul că consideră că cererea înaintată urmează a fi repusă în termenul legal de declararea a recursului, precizînd că cu încheierea colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 29 ianuarie 2016, prin care s-a restituit recursul declarat de societatea pe acțiuni „Electrosistem”, a făcut cunoștință la 05 februarie 2016.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de societatea pe acțiuni „Electrosistem”, ca fiind declarat cu omiterea termenului de atac și care urmează a fi respins.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizînd încadrarea recursului în termenul de atac stabilit de Lege, consideră oportun de a reitera prevederile art. 8 alin. (1) al Legii

insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, care statuează expres că hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

În acest context, actele pricinii certifică faptul că hotărârea recurată a fost pronunțată la 14 decembrie 2015 (f.d. 62-64), fiind plasată în aceeași zi pe pagina oficială de internet a Curții de Apel Chișinău, în astfel de circumstanțe avînd un caracter public.

Prin urmare, în aceste condiții, termenul de contestare cu recurs a hotărîrii sus enunțate, începe să curgă din data de 15 decembrie 2015, iar termenul limită de contestare este 29 decembrie 2015.

Din materialele pricinii rezultă că la 28 decembrie 2015, în termenul legal prin intermediul Curții de Apel Chișinău societatea pe acțiuni „Electrosistem” a depus cerere de recurs împotriva hotărîrii din 14 decembrie 2015, solicitînd casarea hotărîrii cu pronunțarea unei noi hotărîri de admitere a acțiunii.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 29 ianuarie 2016 cererea de recurs declarată de administratorul societății pe acțiuni „Electrosistem”, Dumitru Bezdîga a fost restituită în conformitate cu art. 438 alin. (2) CPC, cu toate actele anexate, deoarece contrar prevederilor art. 437 alin. (2) CPC a fost declarată fără a fi însoțită de dovada de plată a taxei de stat în mărime de 4916 lei.

Astfel, recursul împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2015, a fost declarat, la 15 februarie 2016, cu încălcarea termenului legal de contestare (f.d. 73).

De altfel, recurentul prin înaintarea recursului la 15 februarie 2016, și-a exercitat dreptul său cu nerespectarea termenului legal, care de natură atrage decăderea dreptului de a exercita calea de atac a recursului și să justifice în speță, admiterea excepției tardivității recursului și în consecință, atrage respingerea recursului ca fiind depus cu omiterea termenului de atac.

Instanța de recurs reiterează că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decît într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Cu referire la solicitatree recurentului privind repunerea în termen a cererii de recurs instanța reține că, repunerea în termen se face de către instanța de recurs în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) CPC, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Or, recurentul nu a demonstrat prin înscrisuri probatoare imposibilitatea depunerii cererii de recurs în termen. Faptul restituirii cererii de recurs declarate la 28 decembrie 2015, prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 29 ianuarie 2016, în conformitate cu art. 438 alin. (2) CPC, cu toate actele anexate, deoarece contrar prevederilor art. 437 alin. (2) CPC a fost declarată fără a fi însoțită de dovada de plată a taxei de stat în mărime de 4916 lei, nu poate constitui temei pentru repunerea în termen a cererii de recurs, deoarece restituirea cererii de recurs permite

depunerea repetată a acestuia după înlăturarea neajunsurilor, cu condiția neexpirării termenului de atac și respectarea celorlalte reguli stabilite de lege pentru declararea lui, însă nu întrerupe termenul de recurs.

La caz, Colegiul notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, avînd în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar împiedica rămînerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărîrii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Respectiv, însuși societatea pe acțiuni „Electrosistem” era ținută să se conformeze prevederilor normative și să înainteze cererea de recurs în modul stabilit, pe cînd, depunînd repetat cererea de recurs la 15 februarie 2016 cu respectarea tuturor cerințelor legale, acesta a omis deja termenul pentru apărarea dreptului încălcat, iar o atare lipsă de diligență este sancționată de lege prin stingerea elementului de protecție juridică a dreptului pretins lezat.

Or, părțile antrenate într-un proces, trebuie să se comporte cu bună credință față de drepturile procedurale conferite de legislator.

De altfel, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007, Pîrnău ș.a. vs Republica Moldova din 31 ianuarie 2012 și SA „Universul” vs Republica Moldova din 10 iulie 2012).

În hotărîrea din 03 aprilie 2008 în cauza Ponomaryov contra Ucrainei Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că instanțele urmează să decidă asupra repunerii în termenul de introducere a căii de atac, însă ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a mai statuat că chiar și atunci, totuși, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință.

În acest sens, instanța de recurs menționează că cerința înaintată de către recurent privind repunerea în termen este neîntemeiată, din care motive urmează a fi respinsă.

Or, conform art. 56 alin. (3) CPC, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În conformitate cu art. 61 alin. (1) CPC, instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de drepturi, dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Articolele 113 alin. (1) și 10 alin. (1) CPC, coroborate expres prevăd că dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege, ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

Sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procesual civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz

de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Astfel, instanța de recurs concluzionează că recursul declarat de societatea pe acțiuni „Electrosistem” la 15 februarie 2016, este unul tardiv, declarat în afara termenului legal, deoarece art. 8 alin. (1) al Legii insolvenței statuează expres că hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării, iar din actele pricinii rezultă că hotărârea recurată a fost pronunțată la 14 decembrie 2015, recursul fiind declarat la 15 februarie 2016.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că recurentul fără motive întemeiate, a depus cererea de recurs în afara termenului legal de contestare, Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de societatea pe acțiuni „Electrosistem”.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge cererea administratorului societății pe acțiuni „Electrosistem”, Dumitru Bezdîga, privind repunerea în termenul de declarare a recursului.

Se respinge recursul declarat de administratorul societății pe acțiuni „Electrosistem”, Dumitru Bezdîga, ca fiind tardiv.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecători

Iuliana Oprea

Ala Cobăneanu

Dumitru Mardari

Galina Stratulat